

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/7/2020
Identifikačné číslo spisu: 7817209172
Dátum vydania rozhodnutia: 26.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7817209172.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banky Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému Y. V., bývajúcemu v U., I. X XXX/XX, zastúpenému JUDr. Martinou Vnenčákovou, advokátkou v Rožňave, Čučmianska dlhá 7, o 13 172,77 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 11Csp/168/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. augusta 2019 sp. zn. 2Co/212/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava rozsudkom z 29. marca 2018 č. k. 11Csp/168/2017 - 209 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 13 172,77 €, úrok vo výške 320,76 €, úroky z omeškania vo výške 8,71 €, úrok vo výške 7,90 % ročne zo sumy 13 183,22 € od 18. augusta 2017 do 25. augusta 2017, úrok 7,90 % ročne zo sumy 13 172,77 € od 26. augusta do zaplataenia, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 13 183,22 € od 18. augusta 2017 do 25. augusta 2017, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 13 172,77 € od 26. augusta 2017 do zaplataenia a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 320,76 € od 18. augusta 2017 do zaplataenia. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, všetko v mesačných splátkach po 150 € mesačne, splatných od mesiaca nasledujúcom po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, vždy do konca toho ktorého mesiaca až do úplného zaplataenia, pod hrozbou straty výhody splátok nezaplataením ktorejkoľvek splátky.

2. Proti tomuto rozsudku, vo výroku, ktorým priznal žalovanému možnosť splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 150 €, podala odvolanie žalobkyňa.

3. Krajský súd v Košiciach uznesením z 20. decembra 2018 sp. zn. 2Co/197/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o lehote na plnenie peňažnej povinnosti a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti v

tejto časti.

4. Okresný súd Rožňava rozsudkom z 3. mája 2019 č. k. 11Csp/168/2017 - 307 určil, že splatnosť žalovanej sumy s príslušenstvom, priznanej žalobkyni v konaní sp. zn. 11Csp/168/2017 - 209 rozsudkom z 29. marca 2018, právoplatným 19. apríla 2018, žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, všetko v mesačných splátkach po 150 € mesačne, splatných od mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudol právoplatnosť, vždy do konca toho ktorého mesiaca až do úplného zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky. Po zopakovaní a doplnení dokazovania týkajúceho sa sociálnej a majetkovej situácie žalovaného dospel k záveru o určení splatnosti žalovanej sumy priznanej žalobkyni právoplatným rozhodnutím v mesačných splátkach po 150 € (zrejme nedopatrením v odôvodnení uvedenej sumy 15 €) mesačne. Pri určení výšky splátok vychádzal zo skutočností, ktoré vyplynuli u vykonaného dokazovania, ako aj skutočnosti, že podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia, ktoré protistrana nepoprela, sa považujú za nesporné. Žalobkyňa počas konania nespochybnila sociálnu a majetkovú situáciu žalovaného, preto je výška splátok primeraná jeho schopnostiam a možnostiam, keď nie je v jeho možnostiach žalovanú sumu zaplatiť jednorazovo.

5. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne, v časti splatnosti žalovanej sumy s príslušenstvom, rozsudkom z 22. augusta 2019 sp. zn. 2Co/212/2019 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v splatnosti priznanej sumy tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť uvedenú sumu s príslušenstvom do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre umožnenie žalovanému zaplatiť priznanú sumu v splátkach po 150 € mesačne. Poukázal na dohodnuté zmluvné podmienky v zmluve o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver, ktorý mal splácať v splátkach po 212,16 € mesačne. Teda žalovaný by sa po porušení zmluvných povinností povolením splácať priznanú sumu v splátkach po 150 € mesačne, dostal do výhodnejších podmienok, ako boli dohodnuté v zmluve, čím by sa neúmerne predĺžila doba splácania dlhu na lehotu viac ako 7 rokov. Daný spotrebiteľský úver žalovaný čerpal za účelom refinancovania iných úverov a mal tak skúsenosti so splácaním už poskytnutých úverov a povinnosťou ich platenia. Nebolo ani preukázané, že by sa žalovaný do nepriaznivej finančnej situácie dostal nejakou nepredvídateľnou udalosťou.

6. Proti tomuto rozsudku podal dovolanie žalovaný a ako dovolací dôvod uviedol § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu ako aj prvoinštančného súdu zrušiť v celom rozsahu a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázal na vznik predmetného nároku uplatňovaného v konaní žalobkyňou, keď sa dostal do omeškania s jeho plnením, z ktorého dôvodu bol vyzvaný na predčasné splatenie úveru (dlžnej sumy) najneskôr do 27. augusta 2017. Na zosplatenie úveru však podľa jeho názoru neboli splnené podmienky požadované OZ, nakoľko ak došlo k zosplateniu kvôli splátke v mesiaci apríl 2017 nebolo uplatnené včas t. j. do 15. augusta 2017 a pokiaľ došlo k zosplateniu kvôli splátke za mesiac máj 2017 nebol upozornený na možnosť zosplatenia v lehote minimálne 15 dní. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. s tým, aby súd náležite zmluvu podrobil súdnemu prieskumu prijateľnosti resp. neprijateľnosti všetkých zmluvných podmienok. Súd si riadne nespĺnil svoju povinnosť, keď zmluvu považoval za platnú a nevyslovil jej bezúročnosť, čo mal urobiť bez jeho námietky. Rozhodol tiež o nároku na zmluvný úrok po zosplatení úveru v rozpore s ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu, pričom poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obo/143/98, uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 476/2012 a rozsudky niektorých krajských súdov. Neumožnením úhrady splnenia povinnosti uplatneného a priznaného nároku formou splátok je podľa neho ďalšou právnou otázkou, ktorou sa odvolací súd odklonil od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu. Poukázal pritom na R 87/1966, podľa ktorého pri dlhšej lehote musí súd presvedčivo zdôvodniť záver, že je potrebné vzhľadom k povahe veci, priznanému nároku a osobným pomerom účastníkovi určiť k plneniu lehotu dlhšiu ako tri dni. Mal za to, že sú u neho dané všetky podmienky na predĺženie patričnej lehoty v zmysle § 232 ods. 3 CSP a rozhodnutie o povolení splnenia v splátkach nepredstavuje neprimeraný zásah do práv žalobkyne. Práve naopak napadnuté rozhodnutie predstavuje pre neho devastálny a likvidačný dopad. Náležite preukázal všetky svoje majetkové pomery, ktoré mal súd pri rozhodovaní dostatočne preukázané.

7. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu považovala rozhodnutie odvolacieho súdu z podrobne rozpísaných dôvodov za správne.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ odvolaciemu súdu vytýka nesprávne právne posúdenie veci a prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 C. s. p.

15. Aby na základe dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napádané rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v § 421 CSP, dôsledne odlišuje - na rozdiel od prípadov dovolaní podľa § 420 CSP - prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

16. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

17. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od takejto „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na ktorej založil svoje rozhodnutie. Otázka, ktorá odvolacím súdom nebola riešená alebo považovaná za základ pre rozhodnutie, nie je v zmysle tohto ustanovenia relevantná (čo znamená, že nemôže ani zakladať prípustnosť dovolania vyvodzovaného z nesprávneho právneho posúdenia veci).

18. Dovolateľ podľa obsahu dovolania uvádza jeho prípustnosť podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Namietal pritom nevyslovenie bezúročnosti predmetnej spotrebiteľskej zmluvy uzavretej medzi ním a žalobkyňou vzhľadom na absenciu špecifikovaných obligatórnych náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a tiež nesprávnu kvalifikáciu otázky nároku na zmluvné úroky po zosplatnení úveru. Právne závery súdov nižších inštancií sú v tomto smere podľa neho v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Na riešenie týchto otázok ale nebolo založené rozhodnutie odvolacieho súdu (a ani súdu prvej inštancie), pretože predmetom riešenia už bola „len“ otázka lehoty na plnenie (právoplatne priznanej pohľadávky uplatnenej v konaní žalobkyňou). Súd prvej inštancie dospel k záveru o možnosti žalovaného splácať priznanú pohľadávku (vrátane príslušenstva a trov konania) v určených splátkach (po 150 €) mesačne po zohľadnení jeho sociálnych a majetkových pomerov a odvolací súd k záveru, že nie sú splnené podmienky na plnenie vo forme splátok. Poukázal pritom na znenie ustanovenia § 232 ods. 3 CSP, ktorým je určené prioritné pravidlo, že v prípade povinnosti uloženej súdom je túto povinný subjekt splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výnimka z tejto zásady je založená na úvahe súdu, pričom ani určenie povinnosti plniť v splátkach fakticky nepredstavuje nič iné ako len spôsob vyjadrenia dlhšej lehoty, s čím zákon počítá ustanovením § 232 ods. 4 CSP. Súd však môže dlhšiu lehotu určiť len výnimočne a v odôvodnených prípadoch t. j. na základe zistení potrebných skutočností vyplývajúcich z okolností toho ktorého konkrétneho prípadu. Špecifikoval určité hľadiská pre úvahu súdu, ktoré by mal súd zohľadniť a z ktorých by mal súd vychádzať pri priznaní výhody splátok. Teda priznanie „takejto exkluzivity“ povinnému subjektu musí byť podložené zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach, pričom poukázal na rozhodnutie č. R 87/1966 a jeho právnu vetu.

19. Dovolateľ za rozhodnutie, ktoré malo reprezentovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť neumožnením mu úhrady priznaného nároku v splátkach označil práve aj odvolacím súdom uvedené rozhodnutie R 87/1966, ktoré odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia plne naplnil a od ktorého sa neodklonil. Dovolací súd preto uzatvára, že dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné nie je. Riešenie otázky povolenia splátok je spojené s obstarávaním konkrétnych skutočností vyplývajúcich z okolností danej veci.

20. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok